

OHJEITA LUKUPIIRITYÖSKENTELYYN

Kirjallisuuden perusopintojen kirjallisuuden tuntemus

Laura Piippo (laura.piippo@jyu.fi)

Kotimaisen kirjallisuuden tuntemus (KIRP313)

Yleisen kirjallisuuden tuntemus (KIRP323)

Lukupiiri on suositeltava vaihtoehto perusopintojen kirjallisuuspakettien itsenäiselle tenttimiselle. Lukupiirisuoritukset muodostuvat pienryhmäkeskusteluista ja keskustelujen kirjallisesta raportoinnista. Ryhmän sopiva koko on 3—4 henkilöä. Lukupiirin perustamisesta ja sen osallistujista ilmoitetaan vastaavalle opettajalle sähköpostilla.

Ensimmäisellä kokoontumiskerralla ryhmäläiset sopivat luku- ja kokoontumisaikataulusta, jota noudattaen käsitellään opetussuunnitelmassa luetellut teokset (ks. jäljempänä). Kullakin kokoontumiskerralla keskustellaan 1—2 teoksesta, jotka kaikki osallistujat ovat lukeneet etukäteen. Kaikkien piiriläisten on osallistuttava kaikkiin istuntoihin ja kannettava muutenkin vastuunsa ryhmän toiminnasta. Pakottavista syistä johtunut poissaolo on korvattava kirjallisella tai suullisella kontribuutiolla ryhmälle. Lukupiirin toimiva itseorganisoituminen ja vastuunkanto ovat olennainen osa kurssisuoritusta.

Jokaiselle kokoontumiskerralle valitaan keskustelunjohtaja, joka suunnittelee etukäteen tapaamisessa käsiteltäviä kysymyksiä. Yksi ryhmäläisistä toimii puolestaan kirjurina, joka tekee muistiinpanoja keskustelun kulusta. Jokainen ryhmäläinen toimii vuorollaan keskustelunjohtajana ja kirjurina. Jokaisesta kokoontumisesta kirjoitetaan 1,5—2 liuskaa pitkä raportti, joka kokoaa keskustelun annin. Kunkin tapaamiskerran kirjuri laatii raporttiluonnoksen, jota muut ryhmäläiset tarvittaessa täydentävät. Hyvä alusta tähän on esimerkiksi Google Drive tms. Kaunokirjallisuudesta kirjoittaessa kannattaa hyödyntää myös esimerkiksi kurssin KIRP123 essekirjoitusohjeita (linkki Korpissa).

Raportissa tulee olla mukana seuraavat asiat:

- Teoksen lyhyt esittely (1—2 kappaletta): laji, juoni, aiheet ja teemat, keskeiset henkilöt, runojen muotopiirteet
- Raportissa on hyvä soveltaa runon ja proosan analyysikäsitteitä, joita käsitellään Kirjallisuuden analyysi -kurssilla (esim. kertojaratkaisut, kielikuvat)
- Teoksen sijoittaminen kirjallisuushistorialliseen kontekstiin: mitä tyylikautta teos edustaa, mitä ilmestymisajankohdalle tyypillisiä piirteitä teoksessa on tai ei ole, ja minkälaisessa suhteessa se on aikakauden muihin teoksiin
- Lähteinä käytetään opetussuunnitelmassa mainittuja kirjallisuushistoria-teoksia
- Teoksen pohtiminen valitun teeman näkökulmasta (vaihtoehtoisia teemoja lueteltu jäljempänä)
- Teoksista on hyvä ottaa suoria lainauksia tulkinnan tueksi

Raportin kokonaispituuden tulee olla 15–25 liuskaa ja sen kansilehteen merkitään ryhmäläisten nimet. Kun kaikki teokset on käsitelty, raportti toimitetaan opettajalle Moodlen palautuskansioon. Raportin voi syyslukukaudella palauttaa **10.12.**, kevätlukukaudella joko **11.3.** tai **13.5. ja** kesäopintoina **12.8.**

Arvostelu

- Kurssin arvostelu asteikolla 0-5
Kurssiarvosanan muodostuminen:
 - 2/3 kirjallisen työn arvosanasta (arvostellaan kollektiivisena suorituksena), 1/3 itsearvioinnin arvosanan ja pienryhmän vertaisarvioinnin arvosanan keskiarvosta
- Arvioinnin kriteerejä käydään läpi yhteisesti aloitustapaamisessa, minkä jälkeen ne päivitetään Korppiin.

Ryhmäläiset saavat halutessaan myös sanallista palautetta. Palautekeskusteluun varataan erikseen aika sähköpostilla.

LUETTAVA KIRJALLISUUS

KIRP313 Kotimaisen kirjallisuuden tuntemus 5 op

ISBN-numero	Tekijä, julkaisuvuosi, teoksen nimi, julkaisija
952-99050-1-7	Runeberg: Fänrik Ståls sänger I & II (tai jokin suomennoksista)
951-9351-11-6	Kivi: Kullervo (kriittinen editio)
951-20-6068-X	Kivi: Seitsemän veljestä
951-9351-21-3	Södergran: Landet som icke är (tai suomennos)
978-952-222-242-8	Aho: Juha
951-0-27818-1	Canth: Työmiehen vaimo

ISBN-numero	Tekijä, julkaisuvuosi, teoksen nimi, julkaisija
951-1-12837-X	Jotuni: Kun on tunteet
951-1-01195-2	Pakkala: Pikku ihmisiä
951-1-04525-3	Lassila: Tulitikkuja lainaamassa
978-952-480-130-0	Hellaakoski: Jääpeili
951-1-19026-1	Kallas: Sudenmorsian

Kotimaisen kirjallisuuden suorituksissa lähteenä käytetään myös teoksia *Suomen kirjallisuushistoria 1* ja *Suomen kirjallisuushistoria 2* (toim. Yrjö Varpio, Liisi Huhtala, Lea Rojola & Pertti Lassila) niiltä osin, jotka liittyvät luettavaan kaunokirjallisuuteen.

KIRP323 Yleisen kirjallisuuden tuntemus 5 op

ISBN-numero	Tekijä, julkaisuvuosi, teoksen nimi, julkaisija
951-1-10397-0	Sofokles: Kuningas Oidipus
951-31-1647-6	Boccaccio: Decamerone (esipuhe, 4., 7. ja 9. päivä)
978-951-0-34901-4	Cervantes: Don Quijote I
9781438531427	Voltaire: Candide

ISBN-numero	Tekijä, julkaisu vuosi, teoksen nimi, julkaisija
978-952-483-149-9	Baudelaire: Pahan kukat (Nylénin käännös)
951-0-31679-2	Brontë: Humiseva harju
9788087664964	Shelley: Frankenstein
951-0-30303-8	Flaubert: Rouva Bovary
978-951-1-21650-6	Dostojevski: Rikos ja rangaistus
978-951-1-25261-0	Kafka: Oikeusjuttu
951-1-18309-5	Camus: Sivullinen
978-951-692-721-6	Vartiainen: Länsimaisen kirjallisuuden historia (osat, jotka liittyvät luettavaan kaunokirjallisuuteen)

Lisälähteinä voi hyödyntää Vartiaisen teoksia *Antiikki, keskiaika ja renessanssi länsimaisen kirjallisuuden historiassa* sekä *Barokki, klassismi, valistus ja romantiikka länsimaisen kirjallisuuden historiassa*.

KÄSITELTÄVÄT TEEMAT

Keskusteluissa ja raportissa kirjoja käsitellään tiettyjen teemojen näkökulmasta. Teemat valitaan alla olevalta listalta ja ryhmä voi keksiä niitä myös itse:

- Teoksen ihmiskuva
- Sukupuoli
- Perhe tai yhteisö
- Yhteiskuntaluokat
- Teoksen todellisuuskäsitys
- Luonnon kuvaaminen
- Maaseutu ja kaupunki
- Rakkaus ja intohimo
- Kuolema
- Väkivalta
- Onni
- Huumori

Lukupiirityöskentelyn aluksi valitaan **kaksi** kiinnostavimmalta vaikuttavaa teemaa, jotka tulee tuoda esille raportissa kansilehdellä. Teemojen valintaa auttaa silmäilevä ja kursorinen tutustuminen valittuihin teoksiin. Muutenkin lukupiirissä on yleensä hyvä hyödyntää pakollisen taustakirjallisuuden ohella myös muuta aikakausi-, teos- ja kirjailijakohtaista lähdemateriaalia. Jokaista luettua teosta käsitellään ainakin toisen teeman näkökulmasta. Raportin tulee siis olla jossain määrin yhtenäinen kokonaisuus, ei vain erillisten teoskuvausten kokoelma. Tarkoitus ei ole vain kuvailla teosten juonta tai listata henkilöhahmoja.

Toivottavaa on vertaileva ja kriittinen ote. Raportin loppuun kirjoitetaan pohdinta, jossa kootaan teemoja koskevat tulkinnat ja vertaillaan, minkälaisia eroja ja yhtäläisyyksiä teosten väliltä löytyy. Kiinnittäkää huomiota erityisesti muodon ominaisuuksiin, kuten esimerkiksi teosten ilmaisukeinojen vertailuun. Tämä sallii teosten epäkronologisenkin yhdistelyn. Teemoja on hyvä ja erityisen suotava pohtia myös kirjallisuushistoriallisen kontekstin kannalta. Hyödyntäkää rohkeasti myös muilta kursseilta keräämiänne pohjatietoja kirjallisuudentutkimuksesta ja sen suuntauksista niin käymissäne keskusteluissa kuin loppuraporttissakin.